

Nr 78.

Ankom till riksdagens kansli den 13 april 1937 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av medel för bestridande av vissa merkostnader för traktamentsersättningar till personal vid truppförband inom södra arméfördelningen för deltagande i vissa fälttjänstövningar.

(1:a avd.)

I en den 19 februari 1937 dagtecknad proposition, nr 115, har Kungl. Maj:t, under åberopande av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att till bestridande av vissa merkostnader för traktamentsersättningar till personal vid truppförband inom södra arméfördelningen för deltagande i vissa fälttjänstövningar under åren 1927, 1929 och 1931 må disponeras ett belopp av högst 42,102 kronor 30 öre av det för budgetåret 1936/1937 anvisade förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

Enligt 8 kap. 2 § kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 260) med vissa tilläggsbestämmelser till de militära avlöningsreglementena utgår till officer och underofficer för deltagande i bland annat fälttjänstövningar, anordnade jämlikt bestämmelser i kommandoväg, tjänstgöringstraktamente enligt i 1 § samma kap. meddelade närmare bestämmelser, under förutsättning dock att övningarna krävt längre tids frånvaro från förlägningsorten än 8 timmar.

I 3 § 1 mom. av samma kap. stadgas, att för deltagande i övningsmarscher och annan till vanliga vapenövningar och skolor hänförlig tjänstgöring med egen trupp utom förlägningsorten officer och underofficer äger från och med fjärde tjänstgöringsdagen åtnjuta tjänstgöringstraktamente med enligt angivna grunder reducerade belopp.

Motsvarande bestämmelser som de nu nämnda återfinnas även i de före 1928 års kungörelse gällande tilläggsbestämmelserna till de militära avlöningsreglementena.

Vid fälttjänstövningar inom södra (första) arméfördelningen åren 1925, 1927, 1929 och 1931, för vilkas anordnande visst belopp av de för respektive budgetår beviljade anslagen till fält- och fälttjänstövningar genom nådigt beslut i varje särskilt fall ställts till förfogande, har, sedan genom särskilda arméfördelningsorder bestämts, att kostnaderna för bland annat tjänstgöringstraktamenten under dessa övningar skulle bestridas av truppförbandens egna övningsanslag, till de i övningarna deltagande officerarna och underofficerarna från truppförbandens kassaförvaltningar utanordnats alle-

nast det enligt den nyssnämnda föreskriften i 8 kap. 3 § 1 mom. av tilläggsbestämmelserna angivna reducerade tjänstgöringstraktamentet.

Sedan från vissa av de i övningarna deltagande officerarna och underofficerarna framställningar gjorts till vederbörande truppförbands kassaförvaltning om att i stället utbekomma tjänstgöringstraktamente efter de grunder som angivas i 8 kap. 1 och 2 §§ i tilläggsbestämmelserna, hava dessa framställningar på anförda skäl av kassaförvaltningen avvisats, varefter arméförvaltningens civila departement, där beställningshavarna i fråga yrkat bifall till sina hos kassaförvaltningen gjorda framställningar, genom särskilda beslut icke funnit skäl göra ändring i kassaförvaltningens beslut.

Därefter har kammarrätten, dit klagomålen fullföljts, genom särskilda utslag, enär med avseende å vad i målen förekommit ifrågavarande övningar måste anses hänförliga till jämlikt bestämmelser i kommandoväg anordnade fälttjänstövningar samt vid sådant förhållande klagandena varit berättigade att för sitt deltagande i övningarna uppbära traktamentsersättning jämlikt föreskrifterna i 8 kap. 1 och 2 §§ omförmälda tilläggsbestämmelser, funnit skäligt att, med undanröjande av myndigheternas beslut, visa målen åter till kassaförvaltningen för ny behandling.

Arméförvaltningens intendents- och civila departement hava därefter i skrivelse till Kungl. Maj:t den 22 september 1936 hemställt, att särskilda medel måtte ställas till förfogande för täckande av de kostnader för ytterligare traktamentsersättningar, som med anledning av utgången av de berörda målen borde utgivas till deltagare i de ifrågavarande övningarna. Medel finnes nämligen icke disponibla å vare sig anslaget till truppförbandens övningar eller anslaget till fält- och fälttjänstövningar.

Departementen hemställde, att från förslagsanslaget till oförutsedda utgifter måtte anvisas ett belopp av högst 42,102 kronor 30 öre för bestridande av kostnader för ytterligare traktamentsersättningar, som författningsenligt skulle utgå till deltagare i ovannämnda fälttjänstövningar med truppförband inom södra arméfördelningen under åren 1927, 1929 och 1931.

Statskontoret har i utlåtande i ärendet den 17 oktober 1936 till en början erinrat om bestämmelserna i Kungl. Maj:ts brev den 16 januari 1925, vari föreskrivits, att, när utgifter tillhörande visst budgetår icke hunnit under samma år utbetalas och bokföras, de skola avföras i räkenskaperna för ett följande budgetår, beträffande sådana anslag, vilka finnas uppförda i riksstaten för det senare budgetåret, å sistnämnda års anslag och i övriga fall å ett konto för det förstnämnda budgetårets anslag. Nu förevarande utgifter borde i överensstämmelse härmed utgå från anslaget till truppförbandens övningar eller eventuellt från anslaget till fält- och fälttjänstövningar. Därest emellertid icke dessa anslag och ej heller lantförsvarets anslag till extra utgifter lämnade tillgång till bestridande av sagda utgifter, syntes det statskontoret — under förutsättning att utbetalningen kunde anses vara av så brådskande art, att ett framläggande av frågan för riksdagen icke kunde avvaktas — för ändamålet kunna, utan att frågan hänskötes till riksdagen, anlitas det utom huvudtitlarna uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

Då såsom av det anförda framgår kammarrätten på klagan av vissa i de ifrågavarande fälttjänstövningarna deltagande förklarar dem berättigade att under övningarna uppbära traktamentsersättning jämlikt 8 kap. 1 och 2 §§ i gällande tilläggsbestämmelser till de militära avlöningsreglementena i stället för enligt 3 § 1 mom. av samma kapitel, lärer det få anses åligga kronan att jämväl till övriga traktamentsberättigade deltagare i dessa övningar utbetala den högre ersättningen. Dock lärer, på sätt arméförvaltningens intendents- och civila departement anfört, utbetalning av skillnadsbeloppen icke böra äga rum där vid kravet tioårig preskription mellankommit.

Av den av departementen förebragta utredningen framgår, att sammanlagda beloppet av de ytterligare traktamentsersättningar, som enligt angivna grunder skulle kunna åligga kronan att utbetala och som icke kunna gäldas av till myndigheternas disposition ställda medel, kan beräknas till högst 42,102 kronor 30 öre. Kostnaderna ifråga borde, såsom av statskontoret framhållits, i första hand utgå från antingen anslaget till fält- och fälttjänstövningar eller anslaget till truppförbandens övningar. En företagen undersökning utvisar emellertid, att dessa anslag för innevarande budgetår redan äro så hårt anlitade, att en dylik merbelastning icke låter sig göra. Vad beträffar de för nästkommande budgetår äskade anslagen för nämnda ändamål, äro även de beräknade på ett sådant sätt, att påförandet å dem av ifrågavarande belopp skulle på ett allvarligt sätt inkräkta på de planerade övningarna. Då icke heller lantförsvarets anslag till extra utgifter kan belastas med en kostnad av denna storleksordning, finner jag mig böra föreslå, att de för utbetalande av de här avsedda traktamentsersättningsbeloppen erforderliga medlen må utgå från det utom huvudtitlarna upptagna förslagsanslaget till oförutsedda utgifter. Härtill lärer emellertid riksdagens samtycke böra inhämtas.

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot det föreslagna sättet för bestridande av ifrågavarande kostnader, får med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må medgiva, att till bestridande av vissa merkostnader för traktamentsersättningar till personal vid truppförband inom södra arméfördelningen för deltagande i vissa fälttjänstövningar under åren 1927, 1929 och 1931 må disponeras ett belopp av högst 42,102 kronor 30 öre av det för budgetåret 1936/1937 anvisade förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

Stockholm den 13 april 1937.

På statsutskottets vägnar:

PETRUS NILSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 73.
